5 Μαρτίου 2020

Covid-19: Γιατί οι άνθρωποι πανικοβάλλονται και αγοράζουν χαρτί υγείας σε μεγάλες ποσότητες;

/ Ειδήσεις και Ανακοινώσεις / Κοινωνιολογικά (κοινωνική πρόνοια & οικογενειακά θέματα)

Φαίνεται πως ένα από τα χειρότερα δυνατά σενάρια που μπορούν να φανταστούν οι άνθρωποι, είναι να μένουν χωρίς χαρτί υγείας. Τουλάχιστον αυτή δείχνει να είναι μια προοπτική που φοβίζει πολλούς Αυστραλούς, οι οποίοι σπεύδουν να αγοράσουν χαρτί υγείας, με φόντο την εξάπλωση του νέου κορωνοΐού SARS-CoV-2.

Φωτογραφία του Reuters από το Χονγκ Κονγκ στις 11 Φεβρουαρίου. Παρά τις διαβεβαιώσεις ότι οι προμήθειες στα σούπερ μάρκετ δεν έχουν επηρεαστεί από το ξέσπασμα του κορωνοϊού, οι κάτοικοι αγοράζουν σε μεγάλες ποσότητες χαρτί υγείας.

Μάλιστα, σε μία προσπάθεια αντιμετώπισης πρωτίστως του πανικού και δευτερευόντως των συνεπειών του, η αλυσίδα σούπερ μάρκετ Woolwarths στην Αυστραλία αποφάσισε να θέσει ως όριο τα τέσσερα πακέτα ανά άτομο, προκειμένου να δώσει τη δυνατότητα σε περισσότερους πελάτες να έχουν πρόσβαση σε χαρτί υγείας, καθώς τα ράφια των σούπερ μάρκετ αδειάζουν. Ακόμα και οι αρχές της χώρας παρενέβησαν, καλώντας τους πολίτες να σταματήσουν τέτοιες αγορές που αποδίδονται στον πανικό.

Στην Αυστραλία έχουν καταγραφεί περισσότερα από 40 επιβεβαιωμένα κρούσματα του Covid-19, κυρίως μεταξύ των επιβατών του κρουαζιερόπλοιου «Princess Diamond», το οποίο παρέμεινε επί ημέρες σε καραντίνα στο λιμάνι Γιοκοχάμα στην Ιαπωνία. Μέχρι την Τετάρτη, ένα άτομο είχε χάσει τη ζωή του.

«Οδηγός» ο φόβος

Γιατί όμως οι άνθρωποι λειτουργούν με αυτόν τον τρόπο; Ο «πανικός του χαρτιού υγείας» δεν έχει εμφανιστεί μόνο στην Αυστραλία, με παρόμοια συμπεριφορές να παρατηρούνται και σε Σιγκαπούρη, Ιαπωνία και Χονγκ Κονγκ. Μάλιστα, στο Χονγκ Κονγκ ένοπλοι έκλεψαν εκατοντάδες ρολά χαρτιού υγείας, σύμφωνα με το BBC, ενώ αναφορές για κλοπές υπήρξαν και στις ΗΠΑ.

Ειδικοί στην ψυχολογία των καταναλωτών λένε ότι η συμπεριφορά αυτή είναι «προφανώς παράλογη» και ένα σαφές παράδειγμα «νοοτροπίας του κοπαδιού», το οποίο τροφοδοτείται από εικόνες – για παράδειγμα άδειων ραφιών – που δημοσιεύθηκαν σε μέσα ενημέρωσης και ιστοτόπους κοινωνικής δικτύωσης. «Αυτό που πρέπει να θυμάστε είναι πως όταν 50 πακέτα ρολών χαρτιού υγείας εξαφανίζονται από τα ράφια, το παρατηρείτε πραγματικά επειδή πιάνουν πολύ χώρο» δήλωσε η καθηγήτρια Ντέμπρα Γκρέις από το Πανεπιστήμιο Griffith, προσθέτοντας πως η αγορά 50 κουτιών απολυμαντικού χεριού ή κονσερβών θα γινόταν λιγότερο αντιληπτή.

Σύνδρομο FOMO

Το σύνδρομο FOMO – Fear Of Missing Out ή ο φόβος να μην χάσει κανείς τι συμβαίνει – είναι σε πλήρη ισχύ εδώ, ανέφερε η αναπληρώτρια καθηγήτρια Νιτίκα Γκαργκ από το Πανεπιστήμιο της Νέας Νότιας Ουαλίας. «Νομίζουν ότι αν το αγοράζει κάποιος, αν ο γείτονάς μου το αγοράζει, πρέπει να υπάρχει λόγος και πρέπει να το κάνω και εγώ», είπε στο BBC.

Η ίδια παρατήρησε πως στην Κίνα, για παράδειγμα, υπήρχε ένα μεγαλύτερο κίνητρο για δημιουργία αποθέματος χαρτιού υγείας καθώς «επικρατεί το σκεπτικό ότι μπορεί να αντικαταστήσει τα χαρτομάντιλα και τις χαρτοπετσέτες και να χρησιμεύσει για να δημιουργηθούν αυτοσχέδιες μάσκες». Ωστόσο, σε ό,τι αφορά την Αυστραλία, σημείωσε πως η φρενίτιδα αγορών τροφοδοτείται από τον φόβο, ενώ έκανε λόγο για μια άνευ προηγουμένου κατάσταση, καθώς σε αντίθεση με άλλες περιπτώσεις μαζικών αγορών μετά από φυσικές καταστροφές, στην περίπτωση του κορωνοϊού «οι άνθρωποι δεν είναι σίγουροι για το πώς τα πράγματα θα ξεφύγουν ή πόσο χειρότερα θα γίνουν». «Θέλουν να είναι προετοιμασμένοι γιατί είναι το μόνο που μπορούν να κάνουν για να αποκτήσουν κάποια αίσθηση ελέγχου», συμπλήρωσε.

Ένας άλλος ειδικός στη συμπεριφορά του καταναλωτή, ο Δρ Ρόχαν Μίλερ Ρόχαν Μίλερ από το Πανεπιστήμιο του Σίδνεϊ, εκτιμά ότι η συμπεριφορά αυτή αποτελεί αντανάκλαση μιας αστικοποιημένης κοινωνίας και τρόπου ζωής, όπου οι πολίτες δεν είναι συνηθισμένοι να αντιμετωπίζουν ελλείψεις, έχοντας υπό κανονικές συνθήες τη δυνατότητα να επιλέγουν τι θα αγοράσουν. «Η βιασύνη να πάρουν χαρτί υγείας είναι αυτή η “νοοτροπία προβάτου” για να διατηρηθεί αυτό το καθεστώς» πρόσθεσε.

Με πληροφορίες από BBC